

Středočeský kraj

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a. s.
nemocnice Středočeského kraje

Pacienti s duální diagnózou v ordinaci pro návykové nemoci

*MUDr. Olga Kasková,
OAT Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a.s.*

leden 2005 – říjen 2006

323 klientů / 142 v systematické léčbě

z nich

18 pacientů s duální diagnózou

Z klinického hlediska lze tyto pacienty zařadit ke čtyřem typům psychiatrických poruch:

- **pacienti s úzkostnými poruchami**
- **pacienti s cyklothymním onemocněním**
- **pacienti s poruchou psychické integrace**
- **pacienti s poruchou osobnosti**

- **Většina symptomů, které se v prvních dnech a týdnech primární léčby objevují, vyplývá z užívání alkoholu a drog, není je tedy možno brát za základ formální diagnózy primární psychiatrické poruchy.(Brown, 1991, Brown a Schuckit, 1988)**
- **V minulosti se často terapeuti dostávali do konfliktu s nedostatečně informovanými a nesprávně vyškolenými psychiatry, kteří považovali alkoholismus a drogovou závislost za příznaky základního psychiatrického onemocnění a často způsobili sekundární závislost nesprávným používáním benzodiazepinů a jiných anxiolytik, která mohou závislost vyvolat. (John Wallace, 1996)**
- **Neléčit u alkoholiků depresivní poruchu je stejně hrubou chybou jako používat antidepresiva tam, kde primární afektivní porucha neprobíhá. (John Wallace, 1996)**

Úzkostné poruchy komplikované závislostí:

primární úzkostná porucha

úlevový abuzus - vznik závislosti ← medikace trankvilizéry

iatrogenní poškození

Přístup k závislému pacientovi s úzkostnou poruchou:

- **podrobná vyčerpávající anamnéza**
- **výrazně empatický přístup**
- **tvorba náhledu spojená s edukací**
- **motivování ke změně**
- **dlouhodobé psychoterapeutické působení**
- **časná farmakoterapeutická podpora**
- **intenzivní doléčování**

**OAT BN: 8 pacientů s úzkostnými poruchami
4 ženy a 4 muži**

- **2× F 10.2**
- **1× F 13.2**
- **5× F 19.2**

- **4× ÚL (3× dokončená, 1× probíhající) – aktuálně abstinují, všichni medikováni**
- **3× AL – aktuálně abstinují, 1 bez medikace**
- **1× ÚL nedokončená, neabstinuje**

Cyklothymní poruchy komplikované závislostí:

primární cyklothymní porucha

úlevový abuzus

vznik závislosti

prohlubování prvotní poruchy

Přístup k závislému pacientovi s cyklothymní poruchou:

- **podrobná anamnéza se zaměřením na předchorobí**
- **edukace, tvorba náhledu**
- **psychoterapeutická podpora ve zvládnání afektivních výkyvů bez medikace v ranné fázi abstinence**
- **farmakoterapeutické ovlivnění afektivity ve stabilizované abstinenci**
- **dlouhodobé doléčování**

OAT BN: 5 pacientů s cyklothymní poruchou
5 mužů

- **5x F 10.2**
- **4x ÚL (4x dokončená) - 4 aktuálně abstinují, 1 bez medikace**
- **1x AL - neabstinuje, medikován**

Psychotické poruchy u závislých:

abuzus návykové látky

**vznik
psychotické poruchy**

**prohlubování
psychotické poruchy**

Přístup k závislému pacientovi s psychotickou poruchou:

- **intenzivní práce s rodinou zaměřená na ozřejmění negativního vlivu hyperprotektivity**
- **zdůraznění podílu abuzu na projevech onemocnění**
- **intenzivní tlak na úplnou abstinenci**
- **využití farmakoterapie jako podpůrného faktoru abstinence**

OAT BN: 3 pacienti s poruchou psychické integrace

3 muži

- **3x F 19.2**
- **1x opakované ÚL - dlouhodobě abstinuje pouze v chráněném prostředí, matka s náhledem**
- **2x AL – velmi špatně spolupracují, medikováni, neabstinují, rodiče zcela bez náhledu**

Přístup k závislému pacientovi s poruchou osobnosti:

- **empatický přístup**
- **důraz na terapeutický vztah**
- **edukace**
- **důraz na abstinenci**
- **v případě možnosti úlevová medikace**

Poruchy osobnosti komplikované závislostí:

porucha osobnosti

abuzus návykové látky

akcentace problémového chování

OAT BN: 2 pacienti s hraniční poruchou osobnosti

1 žena, 1 muž

- **1x F 10.2**
- **1x F 19.2**

- **1x opakované ÚL – medikován, abstínuje**
- **1x ÚL zahájená, dosud medikována**

Souhrn:

- **V naší ambulanci pro léčbu návykových onemocnění se zdá být efektivní léčba závislých pacientů s duální diagnózou pouze v případě, že jsou intenzivně sledováni a eventuálně medikováni.**
- **Farmakoterapie antidepresivy je úspěšná hlavně u pacientů s úzkostnými a cyklothymními poruchami.**
- **Do průběhu onemocnění závislých pacientů s dlouhodobým psychotickým onemocněním se nám dařilo zasáhnout spíše jen nepřímo ovlivněním vztahového rodinného rámce.**
- **Důraz na terapeutický vztah se závislým pacientem s poruchou osobnosti nám pomohl udržet tyto pacienty dlouhodoběji v terapeutickém procesu.**

Středočeský kraj

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a. s.
nemocnice Středočeského kraje

Děkuji za pozornost.